Landelijk Gemeentelijk Netwerk 16 – 27

Nieuwsbrief 4, september 2025

Agenda: Najaarsfestival 'THUIS'

7 oktober 2025
Hele dag
Apeldoorn

Op 7 oktober 2025 vindt de vierde editie van het Najaarsfestival THUIS plaats in Congrescentrum Orpheus in Apeldoorn. Met als vorig jaar combineert het Landelijk Gemeentelijk Netwerk 16-27 het Najaarsfestival met de jaarlijkse Netwerkdag van het netwerk.

Op het Najaarsfestival passeren thema's als preventie, regionale samenwerking, slim gebruik maken van data en ervaringsdeskundigheid de revue. Dit in relatie tot de inhoudelijke programma's National Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis (2023-2030), Beschermd Thuis, Een Thuis voor iedereen (huisvesting aandachtsgroepen) en de Werkagenda beteknisvol leven (langdurige GGZ). Het LGN 16-27 heeft meegewerkt aan de programmering van sessies op het festival over de doelgroep jongeren 16-27 jaar in een kwetsbare positie. Bekijk sessies 1.9, 2.1, 2.3, 3.2, 3.6, 4.2 en 4.6 in het blokkenschema!

Het Najaarsfestival wordt georganiseerd door de Nederlandse GGZ, AEDES, Valente, VNG, ministerie van VWS en het Platform Sociaal Domein. De dag is bedoeld voor beleids-medewerkers, managers en bestuurders vanuit gemeenten, zorgkantoren, zorgaanbieders, woningcorporaties en cliëntvertegenwoordigers. Met ruim 550 deelnemers zit de bijeenkomst inhuisen vol. wel is het mogelijk om je op te geven voor de wachtlijst.

Agenda: 9 regionale bijeenkomsten aanpak dakloosheid

Diverse data, zie site
12:30-16:45 uur
Diverse locaties, zie site

AEDES, Eerst een Thuis, Platform Sociaal Domein, Valente en VNG organiseren in de maanden september en oktober negen regionale bijeenkomsten over de aanpak dakloosheid.

De opzet van de bijeenkomsten zijn hetzelfde. Na een plenaire opening volgen twee rondes met uiteenlopende inhoudelijke deelsessies. Op gaat de deelsessie 'Van harde landing naar stevige start' over het voorkomen van dakloosheid onder jongeren die uitstromen uit jeugdzorg met wettelijk.

De bijeenkomsten zijn bedoeld voor ambtelijke contactpersonen (projectleiders, beleidsmedewerkers, adviseurs, inkopers, corporaties, aanbieders, belangenbehartigers en ervaringsdeskundigen. Meld je aan via de website van Platform Sociaal Domein!

Agenda: Transitiearena jongvolwassenen leefdomein inkomen/financiën

12 november 2025
09:30-13:00 uur
Utrecht

Op 12 november organiseert Movisie, samen met het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) en Stichting Urgente Noden Nederland (SUN) een nieuwe bijeenkomst van de transitiearena Ontwikkelings-perspectief Jongvolwassenen'. Dit keer staat het leefdomein inkomen/financiën uit de Big 5 centraal en gaat het gesprek over jongvolwassenen in een financiaal kwetsbare positie. Zo vertelt SUN Nederland over de eerste opbrengsten van een project dat zij in 2024 startte met behulp van een vertal vermogensfondsen. Door middel van 6 pilots brengt SUN Nederland in kaart of en zo ja welke doelgroepgerichte aanpak meerwaarde biedt in de preventie van financiële problematiek bij jongvolwassenen. De samenwerkende partners van de pilot in Den Haag - Social Debt, Sociale Fondsen Den Haag en het Jeugd Interventieteam (JIT) - vertellen wat zij tegenkomen in hun praktijk. Aanmelden voor de bijeenkomst kan hier.

Kwartaalcijfers CBS: aantal jongeren in bijstand neemt toe

Eind augustus bracht het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de nieuwe voorlopige kwartaalcijfers over het aantal mensen en de bijstand. Ten opzichte van vorig jaar is het totaal aantal mensen in de bijstand opnieuw gestegen. Het gaat om ruim 5.000 mensen meer. Zowel het aantal bijstandontvangers onder de 27 jaar, als het aantal bijstandontvangers tussen de 27 en 45 jaar nam toe. Zo kwamen er afgelopen jaar 2.500 jongeren met een uitkering bij. Dit is een stijging van 6,2 procent. De groep jongeren in de bijstand wordt al 2,5 jaar groter. In totaal ontvangen nu ongeveer 42.000 jongeren een bijstandsuitkering in Nederland.

Nieuw: handreiking, spoorboekje en kennisvideo's Participatiewet in balans

Afgelopen juli verscheen de eerste versie van de handreiking 'Participatiewet in Balans', opgesteld door Berenschot, in samenwerking met vn en samenwerking met VNG Realisatie, Divosa en beroepsvereniging SAM. De handreiking is een hulpmiddel om ermee te kunnen werken aan de wijziging van 21 van de totaal 23 wijzigingen van Sport 1. Zo lees je er bijvoorbeeld in terug wat er wijzigt voor jongeren tot 27 jaar ten aanzien van de 4-weken-zoektermijn, waarom het artikel wordt gewijzigd, welke gevolgen dit heeft voor beleid en techniek, en of gemeenten voorzit kunnen lopen op de wijziging. Daarnaast is ook een hoofdstuk opgenomen over de harmonisatie van de jongerennorm voor bijstandsbeheovende jongeren van 18 tot 21 jaar. In het hoofdstuk lees je o.a. wat deze harmonisatie beheist, hoe het overgangsrecht eruit ziet en welke ruimte er is voor de hoogte van de aanvulling. De handreiking wordt de komende tijd verder aangevuld.

Naast de handreiking is in juli ook het spoorboekje 'Participatiewet in Balans' uitgebracht. Dit boekje van VNG Realisatie en Divosa biedt een stappenplan voor de implementatie van wijzigingen uit Sport 1 die op 1 januari 2026 ingaan. Bij elke stap staat welke producten beschikbaar zijn of binnenkort beschikbaar komen die helpen bij de implementatie.

Tot slot is er gewerkt aan deze korte informatieve kennisvideo's over de Participatiewet in Balans. Kijk ze op een moment dat het jou uitkomt!

Nieuw: Praatplaten 'Inclusief advies: op weg naar duurzame inzetbaarheid'

Jongeren en (jong)volwassenen hebben baat bij een mbo-leerroute die aansluit op wie ze zijn en wat ze kunnen. Voor sommige jongeren en (jong)volwassenen is het vinden van een best passende mbo-leerroute niet eenvoudig. Het kezen van een best passende leerroute met dito begleiding (waaronder passend onderwijs) vraagt meedenkkracht van samenwerkingspartners (denk aan leerbedrijven, gemeenten, UWV en begeleidende instanties), zodat het mbo samen met deze partners inclusief advies kan geven aan de lerende als opstap naar zelfredzaamheid en bestaanszekerheid.

Een inclusief advies kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij jongeren afkomstig uit pro/vso of bij jongeren en (jong)volwassenen die nog geen (Nederlandse) startkwalificatie en/of afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Maar ook voor gedijoneerde jongeren en (jong)volwassenen, of zij die uitvallen uit een mbo-leerroute, voor wie de overgang van school naar werk nog te groot is, al dan niet met aanvullende loopbaanbegeleiding. Het inclusief advies word gezien als belangrijke terugkomende schakel op overgangsmomenten in de loopbaan van deze doelgroep.

De MBO Raad heeft deze praatplaten ontwikkeld voor scholen en hun samenwerkingspartners in de regio. Ze zijn te gebruiken in de huidige gesprekken met samenwerkingspartners in de regio (waaronder Doorstroompuntregio en arbeidsmarktregio) over o.a. de regionale programma's (van school naar duurzaam werk) en de Meerjarenagenda Herverning Arbeidsmarktinfrastructuur. Ook sluiten ze aan bij de Regeling kwaliteitaafspraken mbo 2024-2027, waarin expliciet is aangegeven dat de samenwerking met interne en externe samenwerkingspartners verdiept of verbreed moet worden op het gebied van kansengelijkheid, aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en het versterken van de onderwijskwaliteit.

Aankondiging: aangepast mbo Re-integratieverordening

Met de wet 'Van School naar duurzaam werk' zal een nieuwe verordeningsplicht voor gemeenten worden geïntroduceerd in de Participatiewet. Het gaat om de plicht om op grond van een aangepast artikel 8a. eerste lid, onderdeel a, van de Participatiewet regels te stellen over het aanbieden van ondersteuning in de vorm van een voorziening aan personen die jongere zijn dan 27 jaar bij of gericht op de arbeidsinschakeling. Deze voorziening en de doelgroep daarvoor is nader uitgewerkt in een te introduceren artikel 7a van de Participatiewet. Lees hier de omschrijving van de doelgroep.

De doelgroep bestaat uit: 1) personen jonger dan 27 voor wie regulier onderwijs niet mogelijk of passend is, of voor wie het bevoegd gezag (schoolbestuur) vraagt om ondersteuning door gemeente, of de persoon volgt initiëel een hbo- of een wo-opleiding (studenten), 2) personen jonger dan 27 jaar zonder startkwalificatie, de wel regulier onderwijs kunnen volgen (dus niet vallen onder artikel 71. eerste lid, onder a). 3) personen zonder startkwalificatie.

Nu de besluitvorming over het wetsvoorstel is afgerond, zal de VNG de Model Re-integratieverordening Participatiewet aangassen op grond van de vereisten van de wet. Naar verwachting is deze aangepaste modelverordening halverwege november gereed. Publicatie vindt plaats op de website van de VNG.

Nieuw: Special 2025 Van School naar de Uitvoering

Op 8 september werd de 'Special 2025: Inspiratie uit de toekomst' van de Staat van de Uitvoering overhandigd aan de Tweede Kamer. Deze toekomstspecial doet verslag van de Toekomstverkenning Publieke Dienstverlening 2035, waarin systematisch is verkend wat er op de publieke dienstverlening afkomt. De belangrijkste uitkomsten daaruit staan in de Special opgenomen. Zo gaat toekomstimpresse 1 over proactieve dienstverlening bij levensgebeurtenissen, zoals 18 jaar worden. Lees de impressie op pagina 12.

Nieuw: bordspel 'Expeditie 18'

Wat komt er allemaal op je af als je 18 jaar wordt? Met het bordspel 'Expeditie 18' ontdekken jongeren op een interactieve manier wat er allemaal verandert als je volwassen wordt. Het spel nodigt uit tot gesprek, samenwerking en actie.

Expeditie 18 is - in opdracht van het landelijk programma Levensgebeurte-nissen - ontwikkeld in co-creatie met jongeren, getest bij 24 organisaties en al gespeeld door bijna 250 jongeren. De pilots leiden tot nieuwe thema's, een dobbelsteen voor extra dynamiek en een teamspel-variant voor meer uitdaging. Het spel is geschikt voor middelbare scholen, mbo's en andere organisaties die met jongeren werken.

Vanaf 10 september is Expeditie 18 gratis te bestellen via Wijzer in Geldzaken, zodat veel meer jongeren bereikt kunnen worden. Op deze dag vindt de officiële lancering plaats bij het mbo/Rijnland en ontvangt Koningin Máxima het eerste exemplaar uit handen van de minister van Financiën.

Vernieuwd: dashboard 'Zicht op ondermijning'

Nieuwsgierig naar informatie en cijfers over jonge aanwas in jouw gemeente? Kijk dan naar het recent vernieuwde dashboard 'Zicht op ondermijning'. Het dashboard heeft een gebruiksvriendelijker ontwerp gekregen, is aangevuld met de wijkscan en is verrijkt met nieuwe inzichten.

In dit kader is het ook de moeite waard om (weer) eens het onderzoek van onderzoeksbureau Beke over de ingrediënten en mechanismen en rekruteringsprocessen van jongeren in de criminaliteit en de kenniskaart 'Aanpak risicogezet en jeugdzorgcepen: Houd jongeren uit de georganiseerde criminaliteit' erbij te pakken. Deze kennisproducten zijn weliswaar enkele jaren oud, de risico- en beschermende factoren zijn met de jaren onveranderd gebleven.

Nieuw: handreiking 'Gokproblemen: signaleren, bespreekbaar maken en samenwerken'

De legalisering van online gokken heeft geleid tot een toename van gokproblemen in Nederland. Het aantal problemspelers neemt toe, met name onder jongvolwassenen. Gemeenten hebben de sleutel in handen om preventie, signalering en aanpak van gokproblemen mogelijk te maken door het een prominenter onderdeel te maken van hun gezondheidsbeleid, zo valt te lezen in dit artikel van Platform31. Denk aan SPUK/GALA, de Mentale gezondheidsnetwerken of de Gezonde School-aanpak (van de GGD).

De handreiking 'Gokproblemen: signaleren, bespreekbaar maken en samenwerken' met praktische netwerkkaart van Ondersoeksinstitut IVO is in het onderwijs en het brede sociaal domein inzetbaar. Het is een bruikbaar instrument voor iedereen die met jongeren en volwassenen werkt en meer wil weten over voegsignalering en handelingsperspectief bij gokproblemen.

Interview: uitstroom jeugdhulp met verblijf

Dat veel jongeren die uitstromen uit residentiële zorg het niet lukt een (duurzame) woon- of zorgplek te vinden, is bekend. Maar hoe pak je het als gemeente zo aan, dat je dakloosheid bij deze doelgroep voorkomt?

De afgelopen twee jaar werkten Mijke Mol en Marjan Teatsos-van Doorn als implementatie-coördinatoren van de Landelijke Aanpak 16-27 van het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ). In hun rol ondersteunen zij gemeenten en regio's bij het maken van integraal en preventief beleid. In dit interview komen zij aan het woord en delen zij hoe het volgens hen anders kan. Lees het interview hier.

Praktijkvoorbeeld: folder Woonkeuzes na jeugdhulp met verblijf

Gemeente Rotterdam heeft gedurende het Actieplan 'Vastpakken en niet loslaten' (looptijd 2021-2024) gewerkt aan het in kaart brengen van de mogelijke uitstroomroutes na jeugdhulp met verblijf. De uitstroomroutes werden getest in de praktijk en op basis van de ervaringen nader aangescherpt.

De gemeente beschrijft voor de jongeren in de folder 'Woonkeuzes' die vijf keuzes bij uitstroom bij jeugdhulp met verblijf. De folder is te vinden op deze site, onder het kopje 'Waar wil jij later wonen?'.

Regioadviseurs

Voor (ondersteunings)vragen bij de aanpak van jongeren en jongvolwassenen in een kwetsbare situatie in jouw gemeente kun je terecht bij de regioadviseurs van het Platform Sociaal Domein. Zij werken vraaggericht. Wil je eens kennismaken met jouw regioadviseur? Neem dan contact met ze op:

Regio	Naam	Contact
Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)	Wanda van der Zee	wanda.vanderzee@vng.nl | 06-14278523
Noord-West (Noord-Holland)	Annelies Mulder	annelies.mulder@vng.nl | 06-83989517
Oost (Overijssel, Gelderland)	Anner Bindels	anner.bindels@vng.nl | 06-27323071
Midden (Utrecht, Flevoland)	Judith Maijaars	judith.maijaars@vng.nl | 06-27358068
Zuid-West (Zuid-Holland en Zeeland)	Hester Heringa	hester.heringa@vng.nl | 06-18095479
Zuid-West (West-Brabant)	Annika Verhagen	annika.verhagen@vng.nl | 06-23513778
Zuid-Oost (Oost-Brabant en Limburg)	Arno van Kempen	arno.vankempen@vng.nl | 06-24769204

Contact

Heb je informatie die je wil delen in deze nieuwsbrief? Of een opmerking of vraag naar aanleiding van de nieuwsbrief? Stuur dan een berichtje naar aanpak16-27@vng.nl.